Min Biographie

fra min tidligere Alder til nu

og

mit Svar

paa Proprietair Weinschencks usandfærdige Beskyldninger mod mig, saavel ved Forsamlingen i Randers, som og i sin Beretning til Indenrigsministeriet.

Motto:

Hvad Himlen sender, med Taalmod maa bæres,
I Lidelsens Skole det bedst kan læres!

Af

M. L. Nathanson.

Andet Oplag.

Randers 1859.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt hos M. P. Fogh.

Min Biographie

fra min tidligere Alder til nu

og

mit Svar

paa Proprietair Weinschencks usandfærdige Beskyldninger mod mig, saavel ved Forsamlingen i Randers, som og i sin Beretning til Indenrigsministeriet.

Motto:

Hvad Himlen sender, med Taalmod maa bæres,
I Lidelsens Skole det bedst kan læres!

Af

M. L. Nathanson.

Andet Oplag.

Randers 1859.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt hos M. P. Fogh.

83

68

Tilegnet

det danske Folk.

Forord.

Allerede i Aaret 1856 var jeg under mit Ophold i Hovedstaden betænkt paa at udgive min Biographie med en Beskrivelse af min Reise i Brasilien; men man lagde mig dengang saamange Hindringer iveien, at det ikke skete. Opfordret for kort Tid siden af en agtet Embedsmand i Kjøbenhavn, overgiver jeg nu disse Blade, der i Korthed — udførlige fortalt vilde det udgjøre circa 50 trykte Ark — fremstille mit Liv, til Publikum med den Overbeviisning, at de ville have Interesse for den tænkende Læser. Man vil deraf erfare, hvad en fast Characteer formaaer at taale og gjennemgaae.

Forfatteren.

Jeg er født i Fredericia den 28de Januar 1795 af Forældrene, Slagtermester Michael Nathan, en Preusser, og Hustru Gerda Julius, født i Polen. Den 16de November 1817 blev jeg gift med Jomfru Rosa Bonefang, født i Elmshorn af Forældrene Bonefang Jacob og Hustru Jette Mayer.

Efterat have freqventeret Skolerne i Fredericia under de duelige Lærere Marcus Meyer i Dansk, Tydsk og Hebraisk, i Regning hos Wulff Taus fra Berlin og i Fransk hos Honnoré, gik jeg kun en kort Tid i den latinske Skole.

Som 13 Aars Dreng blev jeg sat i Handelslære hos min Svoger Abraham Simon i Randers, Compagnon af Firmaet H. Meyer. Men efter 4 Aars Forløb forlod jeg deres Tjeneste og tog Engagement hos Kjøbmand Bendix Davidsen i Aarhuus for at udvide mine Handelskundskaber.

Da mine forrige Principaler indsaae, at de kunde have væsentlig Nytte af mig, dersom jeg atter tog til Randers, traadte jeg nu ind i deres Handel som Compagnon, under Firma: „Meyer, Simon & Comp."

I 4 Aar arbeidede jeg i Forening med hine og giftede mig i dette Tidsrum. Efterat have erhværvet mig en liden Capital og Credit, etablerede jeg en Handel for egen Regning i Gaarden, som tilhørte den nuværende Kabinetssecretair Hr. Etatsraad Traps Forældre, og fortsatte denne Handel indtil Aaret 1830.

Foruden at ernære min talrige Familie havde jeg ogsaa fra Aarene 1816 indtil 1836 betydelige Udgifter og Uheld, hvilke oversteg mine pekuniære Kræfter og lammede min Virken. Fra denne Tid af lagde jeg mig ei alene efter veterinære Videnskaber, men tillige efter Hestehandelen, og da der i denne Tid oprettedes Væddeløb, deeltog jeg deri og vandt derved ikke faa Penge.

Endskjøndt man organiserede disse Væddeløb i den Formening, at de vilde forbedre Landets Hesteavl, saa indsaae jeg dog bedre, at de ingenlunde førte til Maalet.

Hr. Weinschenck til Gunderupgaard, som ogsaa

var en ivrig Deeltager i Væddeløbene, mødte i Aaret 1834 med sin store, fede, brune Hingst paa Viborg Bane, for at prøve et to Miles Løb med mig; men min „Augusta," som maatte bære 160 Pd. Vægt, slog ham aldeles af Marken, saa at han, efterat have galoperet afsted en 6000 Alen, pustende maatte forlade Banen uden at kunne fortælle sine Meriter for høisalig Kong Frederik VI.

I Aaret 1839 udarbeidede jeg altsaa en Plan til Danmarks Hesteavls Forbedring, der offentliggjordes samme Aar i „Sønderborg Ugeblad" og fandt Bifald over hele Landet.

En lignende indsendte jeg f. A. til Rigsdagen, for at den ved næste Saison nøiere kunde blive drøftet; desuden er den ved mangfoldige Forsamlinger vidt om i Landet bleven benyttet og vil give Impulsen til det, der ved næste Rigsdag i denne vigtige Sag foretages. At Hr. Weinschenck ikke altid optraadte fjendtligt imod mig beviser følgende ordlydende Skrivelse, som han meddeelte mig:

„For Qvægavlens hensigtsmæssige Markeder, gavnlige af den Grund anbefaler jeg Nathansons Forslag.

Gunderupgaard, den 23de Octbr. 1853.

F. N. Weinschenck."

Men Dumhed og ildesindede Mennesker arbeidede i Aaret 1839 imod mig, ei ændsende, hvad de derved vilde skade, saaledes som Proprietair Weinschenck til Gunderupgaard i sin usandfærdige Beretning til Indenrigsministeriet forsøgte at prøve det, og senere vedblev han i „Ugeskrift for Landmænd" Nr. 10 at udskraale sine Meriter med Indkjøb af sine for kgl. Regning kjøbte Hingste, og at nedrive mine.

„Selvroes stinker", siger et gammelt Ordsprog; men Manden arbeider jo hen paa at blive Kammerraad. Hans usandfærdige og ubeføiede Angreb imod mig i den skvadronerende Tale, han holdt i Randers ved Forsamlingen angaaende Hesteavlens Forbedring, modbeviiste jeg strax i Forsamlingen.

Jeg skrev i Slutningen af mit Forord til Skriftet „Høist vigtige Meddelelser for alle Hesteeiere":

„Havde Richelieu ikke mishandlet Salomon de Caus, og havde Napoleon I. fulgt Fultons Raad, da havde Frankrig nu staaet paa et høiere Kulturtrin og Napoleon ikke endt sine Dage paa St. Helena."

Lønnen for mine utrættelige Bestræbelser var, at man udbasunede mig i Aaret 1839 over hele Landet for at være vanvittig, hvilket Hr. Weinschenck i sit enfoldige Brev til mig atter truer mig med.

Endskjøndt jeg dengang forsynede mig saavel med Lægeattester fra Dhrr. Professor Bendtz og Justitsraad Wellerop, som og med Anbefalinger fra Authoriteterne og Borgerrepræsentanterne om min Sags Gavnlighed, saa vidste man dog ved mangfoldige Hjælpere og Hjælpers Hjælpere at bortrive mig om Aftenen den 26de Januar 1839 fra Kone, Børn og gamle Moder og indespærrede mig 2de Gange i herværende Daarekiste, resp. 9 og 5 Døgn.

Hvad jeg har lidt i hine 14 ulykkelige Døgn vilde være utroligt at beskrive, tilmed er her ikke Stedet at omtale denne Skjændselsdaad.

Ved Hjælp af Overøvrigheden i Aarhuus, hvorunder Randers Hospital sorterer, og til hvem jeg skriftlig fra mit traurige Opholdssted klagede, befriedes jeg, og reiste uopholdelig, først til Hamborg, dernæst til Kjøbenhavn, efterat have forsynet mig med gode, indflydelsesfulde Anbefalinger, saavel til høisalig Kong Frederik den VI., som og til daværende Kammerherre Røpsstorff, Medlem af Directionen for Stutterivæsenet og Veterinairskolen. Nuværende Amtmand Orla Lehmann skrev en Klage for mig til Kongen; den findes aftrykt i „Kjøbenhavnsposten" fra 17de April 1839, Nr. 105. Ved en allernaadigst Audients overrakte jeg personlig

Majestæten min Klage tilligemed de Anbefalinger om Hestesagens Gavnlighed, som i Hovedstaden meddeeltes mig af Directionen for Stutterievæsenet og Veterinairskolen, af Kammerherre v. Dyring, Præses i Remonte-Kommissionen, af Professor Viborg og af nuværende Stabsdyrlæge Ringheim.

Efterat den høisalige Konge var bleven gjort bekjendt med Klagen, svarede Allerhøiſtsamme, „at denne Sag skulde paa det strængeste og nøiagtigste blive undersøgt" og befalede Kancelliet at foretage det Fornødne.

Nu tog jeg med Familie Bopæl i Hovedstaden og var saaledes ikke tilstede i Randers ved det strænge Forhørs Optagelse; det blev derfor, hvilket dengang var almindelig bekjendt over hele Landet, ved Hjælp af 26 tjenstvillige Vidner undertrykt, istedetfor at blive nøie undersøgt; thi de Vidner, der skulde afhøres, og som jeg opgav for Politidirecteuren, bleve ei fremkaldte; de vare Alle agtede og rettænkende Mænd, der nøie kjendte til Sagen og havde besøgt mig, imedens jeg var indespærret i Hospitalets Daareanstalt.

Der gives intet Skrækkeligere end Beskyldningen for Vanvid, den kan tilintetgjøre en Families timelige Velfærd; men ogsaa paa den anden Side

redde fra Skafottet, som til Exempel Mordbrænderen Ramke, Halstenbeck i Holsteen og Dragon Lindemann i Itzehoe. En Lægeattest kan styrte og redde et Menneske, om det ogsaa er en Forbryder, den kan benyttes til vigtige Sager og stundom tilintetgjøre en Høiesteretsdom. Morderkniven er ei saa gruelig, som hiin skammelige Beskyldning; ved denne har Offeret kun en kort qvalfuld Død, hvorimod det ved Beskyldningen for Vanvid bliver martret ved en langsom dræbende Gift.

Da jeg omsider fik Tilladelse til at læse Forhøret i Kancelliet i Vidners Paasyn, hvilket den daværende Kancellideputerede, Hr. Etatsraad Lange forskaffede mig, overbeviste jeg Kollegiet om min Paastands Rigtighed, nemlig at hine 26 vare blevne brugte til at undertrykke Sagen med, ja at endog en Landsforræder brugtes til denne Niddingsdaad.

For Kancelliet var altsaa intet Andet at gjøre end at beordre et nyt Forhørs Optagelse, især imod Hospitalsforstander, Kammerraad Andersen i Randers, der var impliceret i Sagen, hvilket dengang omtaltes i „Kjøbenhavnsposten“ den 25de Septb. 1839. Endskjøndt Andersen, som bekjendt, senere blev afskediget fra sit Embede og afdøde Breck Juul nødtes til at betale Gildet, saa slap han dog den-

gang heelskindet derfra; hvorimod jeg atter blev indespærret, 2 Gange i alm. Hospital i Kjøbenh. og een Gang paa Bidstrup, ialt i 55 Døgn. Om Natten Kl. 12, den 16de Novbr. 1839, bortrømte jeg, ved, med Fare for Liv og Lemmer, at springe ned fra 2den Etage fra det saakaldte „Slot" paa Bidstrup; men jeg tænkte, hellere døe end for evig at være indespærret blandt Vindegale, hvor jeg dagligen maatte høre paa enfoldige og naragtige Fortællinger af visse Folk, der ingenlunde vare gale — men som forsøgte paa at gjøre mig gal, for at denne fameuse Sag, som ei burde have fundet Sted i Danmark, for evig skulde være glemt, for ei at compromittere de implicerede Læger m. Fl.

Ved høisalig Kong Christian VIII.s Thronbestigelse i Aaret 1840 fornyede jeg min Klage og indviede Kongen paa det Nøiagtigste i hele Skjændselssagen; men da den Høisalige havde gjort sig bekjendt med Sagen, indsaae Allerhøiststamme, at mange Familier, dersom den nøie blev undersøgt af en streng retfærdig Forhørsdommer, vilde blive gjorte ulykkelige. Majestæten bestemte derfor, at Naade skulde gaae for Ret. Der udbetaltes mig altsaa en klækkelig Sum, hvorimod jeg maatte un-

derskrive et Revers, hvori jeg forpligtede mig til, ikke oftere at paatale denne Skjændselssag, angaaende de lidte Mishandlinger i Hospitalerne. Reverset beroer i den høisalige Konges Privatarchiv og jeg selv har Copi deraf.

Istedetfor at kjøbe mig en Landeiendom for mine Penge, kjøbte jeg Hingste for derved at gavne Jylland, og for tillige at kunne gjennemarbeide mit tidligere forfattede Forslag til Hesteavlens Forbedring.

Med 4 Hingste reiste jeg i Decbr. 1840 til Randers. Hs. Maj. Kongen var saa naadig at medgive mig afdøde Kammerraad Michelsen for at være mig behjælpelig til min Sags Fremme. Jeg gjorde den Aftale med Kammerraaden at tilkjendegive mit Forehavende saavel til afdøde Major Ingversen i Viuf, som og til Weinschenck til Gunderupgaard, hvilket Michelsen ogsaa besørgede; derfor antager Weinschenck nu at være bleven anmodet derom af Kongen, hvilket han i sit Brev til mig af 17de Juli d. A. fortæller med mange flere storpralende Floskler, men meget daarlig Dansk.

Nu fik jeg ogsaa denne Skvadroneur paa Halsen, som formodentlig af Misundelse allierede sig med flere Ildesindede, for at tilintetgjøre Hestesagen, og der sparedes i Sandhed Intet, saa at jeg

nødsagedes til, efter at have overdraget Kammerraad Michelsen det Hværv at besørge mine Hingste stationerede paa de af mig opgivne Pladse, at reise tilbage til Hovedstaden for paany ved Kongens Hjælp at faae Sagen gjort anhængig for Retten.

Ved min Ankomst til Kjøbenhavn modtog jeg et Brev fra Michelsen, dateret Randers den 2den Febr. 1841, hvori han fortæller, at han havde besørget Hingstene stationerede, og tillige hvormange Bedækningspenge jeg s. T. kunde hæve af Hingstene, det var circa 2000 Rdl.

Udgifterne paa Hingstene, saavel som og paa mine Karle ꝛc., iberegnet Foderløn til de resp. Hingsteholdere, beløb sig til 817 Rd. 1 Mk., ifølge et Document, dat. Kjøbenhavn den 26. August 1841, der leveredes mig af Kancelliraad Hofgaard, som dengang havde med mine Pengeaffairer at gjøre.

Af det Anførte vil man foreløbigen kunne see, hvorledes Hr. Weinschenck saa skammelig har forplumret sig. I denne fameuse Sag havde ogsaa en Deel Hoitstaaende forviklet sig, hvilke man nødig vilde have compromitterede; jeg maatte da naturligviis igjen lade mig affinde med Penge. Jeg reiste til Neuenbrock og kjøbte atter Hingste, deriblandt den berømte „Cheer“ med Sølvmedaillen, hvilken Hr.

Baron Juul til Hennemarkgaard i Fyen senere blev Eier af, og stationerede disse i Haderslev og Veile Amter.

Men nu fik jeg ligeledes Kammerraad Michelsen og Generalkrigscommissair Dr. Neergaard paa Halsen. Der opstod en Pennefeide imellem Dr. Neergaard og mig, som endte med, at denne dygtige, alderstegne Veterinair for Retten maatte tage sit Ord tilbage. Imidlertid havde denne ubeføiede Adfærd mod mig dog foraarsaget, at jeg istedetfor at have en betydelig Indtægt af mine Hingste havde betydelige Udgifter, og nødtes til, for at betale min Gjæld, at sælge Hingstene. En af dem kjøbte jeg paa Kredit hos Olde. Om Weinschenck havde en Finger med i dette Spil maa jeg lade være usagt; men lad ham have nok saa dygtig et Mundlæder, og skrive eller lade skrive nok saa meget intetsigende Snak, hvorledes vil han dog nu kunde vedblive med sine skvadronerende Beskyldninger mod mig, at det „var Regjeringens Hingste“??

At mine Hingste have gavnet saavel Jylland som Hertugdømmerne, kan jeg godtgjøre med mangfoldige og agtede Mænds skriftlige Vidnesbyrd. Tolv af disse Documenter har jeg selv indsendt til Indenrigsministeriet for at bevise, at Weinschenck i

sin Beretning til Indenrigsministeriet, der hverken underskreves af Hr. Greve Holstein til Holsteinborg eller Hr. Proprietair Boserup til Stubbergaard, og ligeledes ved sin i Randers holdte vidtløftige Tale om sine Meriter, har handlet eenfoldigt og ubetænksomt, og at hans Ord sandsynlig ei mere kunne være til at troe. Om Landet eller Hr. Weinschenck har høstet Fordeel af de Hingste, han var med at kjøbe for Regjeringens Penge, er ikke godt at bestemme. Skulde Weinschenck nu være af den Formening, at han ved sine usandfærdige Beretninger og Fortællinger, at jeg havde kjøbt Hingste for Regjeringens Penge, og at Staten havde givet Hestesagens Ledelse i mine Hænder, kunde sætte en styg Plet paa mig, saa tager han mærkelig Feil; lad ham kun selv see sig i Speilet, saa finder han vistnok en større Plet paa sig selv, som han vist vanskeligere vil faae afvasket, end den der skulde være paa mig.

Dersom Hr. Weinschenck havde været i Besiddelse af en saadan Anbefaling, som jeg havde modtaget af høisalig Kong Christian VIII. paa Plöner Slot i Aaret 1840, da kunde han vistnok med mere Grund have brouter af sine mange saakaldte Meriter som Rigsdagsmand og Hingstekjøber, hvormed han stedse opdisker ved Landmands- og andre Forsamlinger.

Jeg maa dog nøiere belyse for Publicum, hvorledes Kammerraad Michelsen brugtes til at skade Hestesagen og tillige at forvolde mig betydelige Tab.

Han lod sig nemlig forlede af ildesindede Mennesker (om Hr. Weinschenck har været med blandt disse, veed jeg ikke) til at skrive en heel Deel intetsigende og løgnagtigt Vaas i den berlingske Tidende Nr. 116 for 1841, hvilket jeg strax i s. Blads næste Nr. paa det evidenteste modbeviste, hvorved hans Beretninger og Fortællinger bleve tilintetgjorte, og denne for Kammerraaden ingenlunde hæderlige Bestilling har jeg ogsaa paa det Nøiagtigste omtalt i det af mig i Aaret 1848 udgivne Ugeblad „Corvetten Politivennen" for 19de September, Nr. 7. Men dengang jeg tog mine 6 Hingste fra Haderslev Amt og opstaldede dem 23 Døgn hos en vis Dose paa Schulterblatt, gav denne mig en Regning paa 3,155 C.℞ 4 ß., fordi det usandfærdige Rygte ogsaa blev udspredt derhen.

I denne Anledning henvendte jeg mig personlig til høisalig Kong Christian VIII., som dengang residerede paa Plöner Slot; thi jeg antog, at dersom Kammerraaden egenraadig havde gjort en dum Streg, burde han ogsaa lide for den. Majestæten lod, ved sin jourhavende Officeer, Politimesteren i

Plöen, Hr. Kammerjunker Meklenborg vide, at Hingstene vare min retmæssige Eiendom, og følgelig maatte jeg selv gjøre Udreie for Pengene til Dose. Jeg maatte altsaa betale Dose den uforskammede høie Regning; thi han lagde Beslag paa Hingstene. En Ven i Hamborg laante mig C.ℳ 3,600. Kammerraaden indstævnede jeg for Retten; men man lod ham slippe for denne Sag. Ikke saa godt slap han fra sin Pigekommers. Vel rømte han ikke til Helgoland, som en vis Kammerherre; men af Græmmelse over den store Tort, der snart blev bekjendt i Hovedstaden, opgav Kammerraaden Aanden.

Af det her Anførte vil man kunne see, at alle de løgnagtige Fortællinger om mine Hingste førte til Intet, men skadede saavel Hestesagen som mig selv, og havde Weinschenck vidst rigtig Besked om Forholdene, da havde han vist ikke saa hensynsløst væltet sig ind paa mig. Vel er han ikke Kammerraad endnu; men skulde han omsider opnaae at faae denne Titel, da skal jeg isandhed ikke frygte for, om der findes Anledning dertil, at behandle ham paa samme Maade, som jeg behandlede hans Ven Kammerraad Michelsen.

Ved Christian VIII.s Thronbestigelse vilde endeel Ildesindede paa en brutal og lovstridig Maade

tiltvinge sig Constitutionen; de forsøgte at vinde mig for deres slette Sag og lovstridige Adfærd, for at jeg ligeledes skulde blive min Konge utro. Men jeg gik lige hen til Hs. Majestæt og aabenbarede for ham deres sorte Handlinger, hvorpaa Kongen strax sendte mig til Politidirecteuren, for i Overpræsidentens Nærværelse at aabenbare ham den lagte lovstridige Plan, hvilken imidlertid af Urostifterne 14 Dage derefter meget heroisk kom til Udførelse, saavel ved Amalienborg som og vedblev lige indtil Insurgenterne kom til Hauserplads, hvor de dengang henlagte løse Steen til Bombardementet skulde tages i Brug — thi riflede Kanoner vare ei endnu opfundne.

Men de opstillede Politibetjente, anførte af en uforfærdet og dygtig Politiassistent, brugte deres Stokke saa drabeligt, at Urostifterne maatte retirere til Kjøbmagergade, hvor der atter vankede bankede Trøier af 50 Gardister i civile Klæder, bevæbnede med Stokke, og saaledes blev deres veludtænkte, lovløse Plan tilintetgjort. Hele Bataillen varede kun nogle Timer.

Næste Morgen meddelte jeg Hs. Majestæt Kongen Udfaldet af Affairen, og Allerhøistsamme beordrede nu Politidirecteuren, at han maanedlig skulde udbe-

tale mig 100 Rdl. for min Troskab og udviiste Conduite.

I samme Tidsrum modtog jeg ligeledes af den høisalige Konge ved den daværende jourhavende Generalmajor v. Bruun en kongelig Belønning, for ved Allerhøiststammes Naade at have foranlediget Familiefaderen Moorbergs Redning paa Sorgenfri, hvilket dengang omtaltes saavel i den berlingske Tidende som og i Adresseavisen. I denne Anledning kom nuværende Kammerherre Berling til mig i min Bopæl og bad mig om en Tjeneste, hvilken jeg dog nægtede ham.

At Politidirecteuren fra den Tid af stedse havde Animositet imod mig, det er jo tænkeligt; thi dette havde jo været en Sag for en Politidirecteur med hans mange Medhjælpere at komme paa Spor efter, og at udfinde Midler, for paa en ecletant Maade at forpurre dens videre Udbrud — men ingenlunde for mig, som den mishandlede og i sine Borgerrettigheder krænkede Undersaat.

Fra 1839 til Aaret 1842 boede jeg i Hovedstaden. I dette Tidsrum begyndte jeg allerede at beskjæftige mig med literaire Arbeider. Da den tidligere omtalte Constitutionssag i Aaret 1840 blev afgjort, renoncerede jeg paa de 100 Rdlr. maanedlig.

Fra 1842 til 1845 tog jeg først Bopæl i Neuen-brock, i Afdøde Agent Oldes Gaard, senere i Flotbeck og i Hamborg og Altona, og fortsatte mine literaire Arbeider. Ialt udgav jeg 31 Skrifter i forskjellige Sprog og skrev Artikler i nogle og 50 forskjellige Blade, saavel danske som udenlandske, hvilket i Forfatterlexikon vil blive detailleret.

I Aaret 1843 traadte jeg med Kone og vore trende yngste Døttre over til Christendommen hos Hr. Hovedpastor Dr. Schmaltz i Jacoby Kirke i Hamborg. Den berømte Kunstner Führmann, som lithographerede Hamborgs store Brand, lithographe-rede mig og forsynede Portraitet med en for mig meget smigrende Underskrift.

Da min Fortjeneste ved literaire Arbeider af-tog, reiste jeg med Familie tilbage til Kjøbenhavn, og begyndte Udgivelsen af et Ugeskrift: „Corvetten Politivennen," for ved Hjælp deraf atter at faae min Sag bragt paa Bane, at den dog omsider kunde blive paadømt i Høisteret. En Skrivelse, som jeg har ihænde, fra afdøde Geheimeconferentsraad Adler, løste mig, efter kongelig Befaling, fra Revers-sets § 5.

Ja selv det høikgl. danske Cancelli troede sig foranlediget til at anlægge Sag imod mig, fordi

jeg skrev i det af mig redigerede Blad en Artikel, med Overskrift: „En Læges Christenkjærlighed eller en ung Piges skjændige Forførelse i et Hospital.“

Den dulige Criminalretsassessor, Hr. Justitsr. Rothe, blev altsaa ved en Cancellieordre befalet at invitere mig til sig i Criminalkammeret. Trende Gange havde jeg den Ære i al Venskabelighed at underholde mig med denne kloge Forhørsdommer; han ønskede gjerne at vide noget nøiere om hiin Artikkels Indhold; ja det gik endog saa venligt til, at Justitsraaden tilbød mig, paa en kort Tid at drage Omsorg for mit Ophold og min Forpleining. Men idet jeg ei var saa let at besnære, som hiin bekjendte Flensborger Telegraphist, og ikke fandt mig foranlediget til at sige, at hiin Hospitalsaffaire, som kunde være passeret i Otaheiti, ogsaa kunde passere paa et Hospital, hvorom dengang i Almindelighed fortaltes allehaande Historier, henholdt jeg mig til Slutningen af vor Samtale blot til det i Aaret 1840 udstædte Revers § 5, hvilket jeg lod føre til Protokols — og dermed fandt Cancelliet sig fuldkommen tilfredsstillet.

Endelig da jeg i „Corvetten“ havde omtalt flere graverende Historier, lykkedes mig det jeg attraaede. Der op stod nemlig deraf trende Processer,

en med Overlæge, Dr. Christensen paa alm. Hospital og en mod en Fæstemand Maltha, som var eet af de 26 tjenstvillige Vidner i Randers. Mine Contraparter fik Beneficium paupertatis; jeg derimod maatte selv føre Sagerne ved Hof- og Stadsretten. Modparternes Advocater vare Dhrr. Kraft og Beyer, og deres Fuldmægtiger Alberti, Herforth og Heckscher. Især gjorde Dhrr. Beyer og Alberti sig megen Umage for at vinde Sagen for Overlægen; men omsider kunde dog ingen anden Dom afsiges, end: „Denne Sag hæves."

Man yttrede sig i Præmisserne til denne mærkelige Dom saaledes, at der under Sagens Procedure vare blevne 5 vigtige Documenter „bortkastede," hvilket dog ingenlunde var tilfældet, thi de ere opbevarede i Høiesterets Archiv.

Jeg maa antage, at Dhrr. Procuratorer Beyer og Alberti have med velberaadt Hu procederet den for Overlæge Dr. Christensen vistnok vigtige Sag saaledes, at Hof- og Stadsretsdommen kunde blive: „denne Sag hæves?" thi ellers burde de jo have behandlet Sagen som Forordningen af 19de Januar 1828 byder, tilmed da de vidste, at jeg var en Mand, der stedse benyttede mig af min Modstanders Dumhed. For Ikke-Jurister maatte Re-

dactionen af juridisk Ugeskrift i Nr. 6 for 29. Octb. 1846 retfærdiggjøre denne Hof- og Stadsrets-Dom. Disse 5 meget mærkelige, og for mig især meget vigtige Documenter, ere nok værd at gjemme; de bleve for en Sjeldenheds Skyld endog aftrykte i „Lægeforanstaltning" i Aaret 1846 hos Bogtrykker A. Mickaelsen i Kjøbhvn. Et er udstædt af Sundheds-Kollegiet og underskrevet af 10 Professorer; disse 10 Professorer, alle Medlemmer af Sundheds-Kollegiet, have ei alene, for at søge at retfærdiggjøre for det danske Folk de mod mig udøvede Handlinger af deres Kollegaer, offentliggjort i deres saakaldte „Bibliothek for Læger," Juni-Hæftet 1840, deres for min Kone oplæste løierlige Document, hvilket Hof- og Stadsretten formeente at være bleven bortkastet, men de have tillige affattet dette latterlige Papiir af den for Kollegiet vistnok snilde Skingrund, derved for stedse at kunne berøve mig al Udsigt til i Fremtiden at søge min Ret ved Domstolene; thi kunde Kollegiet have fravristet mig dette Gode, da havde min og talrige Familie Fremtidsvel for stedse været undergravet. Men hvad gjør man ei for at redde sine Kollegaers eenfoldige og ubetænksomme Adfærd?

Lægens Profession taaler ingensomhelst anden

Dom end deres „lægekyndige Skjøn," saaledes mene de, men i min Affaire gjaldt de til Vandsbeck; det andet Document var af Prof., Overlæge Dr. Christensen, hvilket han vilde bruge i sin egen Sag mod mig. Et tredie var af Prof., Stiftsphysicus Hoppe, som i min Kones Nærværelse vilde bringe mig i alm. Hospital; ved at sige, at jeg havde været gal i Randers, kunde jeg slippe for at komme til Bidstrup. Det 4de var fra Prof. Gørricke paa Bidstrup, hvilket var meget latterlig og forviklet affattet, og endelig var det 5te af Politidirecteuren, ifølge en mærkelig Attest af Bataillonschirurg, practiserende Læge Løper, dateret den 25. Septbr. 1839, at jeg var bindegal og maatte indlægges i alm. Hospital; men man bortrev mig først fra Kone og Børn den 27. Septbr, hvad Ulykke kunde jeg ei afstedkomme i disse 2de Døgn, dersom Løpers Attest var rigtig og ikke galt affattet?

Saavel Prof. Otto, davær. Diakonus i Sundheds-Kollegiet, som var i Besiddelse af mine til Kollegiet fra Bidstrup skrevne Breve, som og Hoppe, Løper og Justitsraad Petersen med mange Fl. maatte møde mod mig i det andet Vidnekammer, hvilket de nødig vilde, men den brave og dygtige Justitsraad Flensborg tvang dem ved en afsagt Kjendelse dertil.

Prof. Gørricke paa Bidstrup maatte møde med mig, ifølge allerhøieste Ordre, hos Hs. Mjst. Kongen. Da han kom ud fra Kongen, var han saa rød i Hovedet som en Tyr; han fik vistnok sin Text læst af Majestæten. Min Kone blev ligeledes af Forhørsdommeren fremkaldt i Vidnekammeret for at beedige, at Prof. Hoppe havde forlangt af mig i hendes Nærværelse at sige, at jeg var vanvittig i Randers. Hoppe aflagde sin Ed paa, at han ikke havde gjort det. Hvem af disse har nu aflagt en falsk Ed, enten min Kone eller Hoppe?

Iøvrigt skal jeg om hine 5 leierlige Documenter, som efter Hof- og Stadsrettens Formening skulde være bortkastede, senere tale.

I den anden Sag med Fæstemand Malthe blev mig ved en Kjendelse i 1ste Vidnekammer af Assessor Faith nægtet, at det Forhør, som afholdtes i Randers 1839, blev mig udleveret; muligt man frygtede at dette ligeledes skulde blive „bortkastet.“ Desaarsag gik Sagen mig imod, tilmed da jeg under Sagens Procedure blev overtalt til at foretage mig en Reise, og den Anstand, som jeg ved min Bortreise tog, blev derved udløben, hvorved al videre Retsforfølgning fra min Side blev mig afskaaren. Derfor blev Dommen,

„at jeg skulde bøde 3 Mk. samt være den i Forordningen af 27. Septbr 1799 § 20 fastsatte Censur undergiven paa Livstid; til Kjøbenhavns Fattigkasse at betale 20 Rdl. og lige saameget til Justitskassen og til Prokurator Kraft i Salaire 15 Rdl. og de brugte Injurier saavel mod Malthe som og mod Kraft mortificeres og endelig skulde jeg betale nogle og 20 Rdl. i Mulkt, for ei at have under Sagernes Procedure brugt det befalede stemplede Papir."

„Naa det var en herlig Dom," tænkte jeg, „men en routineret Hestepranger maa hitte paa Raad; ikke sandt Hr. Kollega Weinschenck?"

Nu troede visse Folk, at Seiren var vundet, thi jeg blev jo over hele Landet stemplet som en Æreløs og Retsløs, men Orkesløs blev jeg ikke; thi min Aandskraft kan hverken Jurister eller Læger i Danmark fradømme mig, og allermindst er den bekjendte Weinschenck til Gunderupgaard i Stand dertil. Vel truer han mig med slig Niddingsdaad i sit vrøvlagtige Brev til mig af 17. Juli d. A., og beraaber sig tillige paa en Deel Andre af samme Kaliber, som han selv er; men jeg frygter Intet; thi jeg har havt med større og mere indflydelsesfulde og kloge Mænd at gjøre, end Hr. Weinschenck er. Til Landets høieste Domstol tog jeg nu min Tilflugt, skjøndt Modpar-

terne vare af den Formening, at jeg dertil ikke besad de fornødne Pengemidler. Jeg henvendte mig altsaa til Justitsraad, Høiesteretsadvocat Bunzen, som stedse har lovet mig, hvis jeg engang kunde faae min Sag bragt for Høiesteret, gratis at ville føre den for mig. Vel gjorde denne Hædersmand i Førstningen endeel Indvendinger, nemlig da jeg ingen Beneficium paupertatis havde, vilde der alligevel medgaae ikke faa Udgifter for mig. Jeg indvendte derimod, dog uden at være lovkyndig, at denne Sag var det Offentlige nødt til at indanke til Høiesteret, og bad desaarsag Justitsraaden at eftersee sine mangfoldige Lovbøger, hvilket han ogsaa gjorde; omsider fandt han, at Placaten af 23de Mai 1840 § 2 befalede saadant. Med en Afskrift af denne Lovbestemmelse henvendte jeg mig nu til Politidirecteuren, som troede allerede at den hellige Grav var vel forvaret og yttrede, at nu var Sagen endelig paadømt i Hof- og Stats-retten, og at jeg nu snart maatte til at punge ud med Pengene og de slemme 3 Mk. Men jeg indvendte ham, at jeg vilde have Sagen indanket til Høiesteret; det blev min egen Sag, meente Hr. Politiderecteuren, medens jeg derimod var af den Formening, at Sagen maatte indankes af Politidirecteuren; thi jeg havde ikke alene Placaten i Hovedet,

men ogsaa i Lommen, og da jeg omsider foreviste den, var Politiderecteuren saa artig at indanke den, og spurgte, hvem jeg ønskede til min Defensor; jeg forlangte naturligviis Hr. Justitsraad Bunzen og saaledes endte denne Gang Sagen imellem os. Vel blev den indanket i Form af en Justitssag, men jeg fik dog min Krig frem og sparede mine Penge, min Actor var Hr. Etatsraad Salicat. Jeg skrev selv mit første Forsvar, og jeg tør paastaae, at Weinschenck ikke kunde skrive det saa godt og correct som jeg, det beviste hans enfoldige Skrivelse til mig, hvilken var fuld af mangfoldige grove Bummerter. Justitsraad Bunzen fandt det meget godt; jeg omtalte deri de i Hof- og Statsretten „bortkastede" 5 for mig meget rigtige og mærkelige Documenter, hvilke jeg i det Mindste ingenlunde havde „bortkastet", men i dets Sted optaget.

Disse 5 meget morsomme Attester benyttede min Defensor sig af, og efterat Actor i flere Timer havde plaideret Sagen, der varede i 2de Retsdage, og efterat mit Forsvar var bleven oplæst af Høiesteretssecretair Hammerich, afsagdes Dommen Tirsdagen den 9. Februar 1847, den lyder saaledes:

„Denne Sag bør paa ny indstævnes for Høiesteret efterat der ved Afhørelsen af de Personer

som noie have kjendt Tiltalte, og ved lægekyndigt Skjøn er tilveiebragt Oplysning om Tiltalte siden den 13de Decbr. 1839, da der blev givet Ordre til hans Udskrivning fra alm. Hospital, er bleven helbredet for den partielle Afsindighed, hvoraf han den Gang endnu led."

Det er naragtigt at ville paadutte et Menneske Galskab. Jeg bortrømte fra Bidstrup allerede den 16de Novbr. 1839, hvorimod Sundhedskollegiets loierlige Document dateredes først den 13de Decbr. 1839. Nu har det ingen Nod, tænkte jeg og min Defensor, thi vi brugte begge vore Hoveder; men jeg frygtede dog, at man vilde benytte saadanne Læger til at afgive deres „Skjøn", der noie havde kjendt mig, og som ei alene vare implicerede i denne skammelige Sag, men tillige kunde være af samme Suurdeig, som den bekjendte Weinschenck, der efter 20 Aars Forløb paany vælter sig ind paa mig, blot for at gjøre sig vigtig, muligt ogsaa for at gjøre visse Folk en Tjeneste.

For i mit 2det Forsvar at levere Høiesteret et „lægekyndigt Skjøn" og Vidnesbyrd af Personer, der noie kjendte mig, reiste jeg over Hamborg til Berlin, thi i Hovedstaden vidste jeg med

Vished, var der kun Faa, der kjendte mig nøie, og for de i Sagen implicerede Lægers „lægekyndige Skjøn" betakkede jeg mig. I Berlin henvendte jeg mig til de første og dueligste Læger, og indviede dem i denne mærkelige Sag, saasom Dhrr. Prof. Dieffenbach, Caspar Møller og Ideler ved Chariteen, og Prof. Jessen paa Hornheim. Jeg underholdt mig næsten daglig med disse brave og duelige Læger. Dieffenbach forskaffede mig endogsaa en god Anbefaling fra den brasilianske Generalconsul Sturtz til Visconte d'Abrantes i Rio de Janeiro. I Samtalen med benævnte Professorer sagde de engang: „Die Leute müssen ja verrückt sein." Jeg henvendte mig tillige til andre Høitstaaende, saasom Fyrst Bojeslav Ratzivil, Minister Thiele, Kammerherre v. Kalisch m. m. Fl. og modtog endog af dem gode Anbefalinger; en agtet Redacteur skrev i sit Blad Noget om min Sag og yttrede til Slutningen „Die Dumheit ist auch ein Verbrechen." Mit Ophold i Berlin varede omtrent 5 Uger, og til Reisens Bestridelse modtog jeg ei alene de fornødne Pengemidler af vor nuværende Konge, men Allerhøistsamme lod mig tillige udfærdige af sin Kabinetssecretair Etats-

raad Lunding en god Anbefaling til den danske Minister i Berlin, Hr. Kammerherre Løvenørn.

Takket være vor allernaadigste Konge Frederik VII. for den Hjælp Allerhøistsamme ydede en i sine Borgerrettigheder krænket Undersaat, dengang Sagen af mig procederedes i Hof- og Stadsretten; thi uden Allerhøistsammes Hjælp vilde jeg aldrig have kunnet bragt den for Landets Domstole. Men vor høitelskede Konge var dengang som Kronprinds paa det nøiagtigste indviet i hele Sagen, thi alle af mig udgivne Skrifter bleve leverede Allerhøistsamme.

Ved min Hjemkomst fra Berlin skrev jeg mit 2det Forsvar, hvilket var endnu drøiere og mere slaaende, end det første; deri navngav jeg de Personer, der nøie kjendte mig. Begge Høiesterets-Forsvarene har jeg endnu i Manuscript, fordi daværende Censor, Justitsraad Reiersen, havde strøget mig alt for meget i dem, men muligt de senere ville komme i Trykken. Deraf vil man erfare, hvorledes jeg maatte arbeide og tumle mig omkring mod Dumhed og Ondskab.

Hr. Kancelliraad Hofgaard, som forhen havde med mine Pengeaffairer at gjøre, leverede jeg mit 2det Forsvar, der blev skrevet af mig i Frederiks-

Hospital, thi ved at styrte med en Hest beskadigede jeg mit ene Knæe og den duelige Professor Stein maatte med en engelsk Moxa udbrænde Skaden. Kancelliraaden foreviste det sandsynlig til høisalig Kong Christian VIII., og Sagen blev paany saaledes afgjort, at jeg atter skulde have en klækkelig Sum, fri Reise til Brasilien og endelig skulde jeg med Familie godt eqviperes.

Ved Afskedsaudientsen, i Kancelliraad Hofgaards Nærværelse, sagde den Høisalige til mig, Kone og Børn, at Allerhøistsamme aldrig skulde glemme os, og det skulde glæde ham meget, dersom det i vort nye Fædreland gik os godt.

Foruden denne kongelige Naade meddeeltes mig tillige en Anbefaling i et forseglet Brev til den danske Minister i Rio de Janeiro; den udfærdigedes af Geheime=Etatsraad Adler.

En elsket Datter, Caroline Wilhelmine, som i Aaret 1841 traadte over til Christendommen og blev døbt og confirmeret af Hr. Pastor Schmidt til Frue Kirke i Kjøbenhavn, blev tilbage under Hds. kongl. Høihed Arveprindsesse Carolines Beskyttelse, og conditionerer nu paa en stor Herregaard i Sjælland.

Jeg reiste altsaa med min Kone og vore 2de yngste Døttre med Captain Koefod, Brig „Sirius",

til Rio de Janeiro, hvor min ældste Søn allerede i 2 Aar havde opholdt sig, dette bevægede mig ogsaa til at reise dertil. Tillige troede jeg der bedre at kunne begrunde mine Børns Lykke end i Danmark, hvor jeg i den senere Tid maatte døie saa meget Ondt, og hvor man havde tilladt sig allehaande lovstridige Handlinger mod mig. Om min Høiesteretssag bekymrede jeg mig ikke mere; min Actor, som mødte mig i Gothersgade, sagde til mig: „Nu har denne Sag en Ende;" men jeg vidste bedre Besked; thi min Defensor og jeg indsaae alt for vel, at denne mærkelige Sag, ved en endelig Høiesteretsdom, vilde blive i min Faveur; vi stolede trygt paa de 5 Documenters Indhold.

Ved Ankomsten til Brasiliens Residents henvendte jeg mig til den danske Minister, Kommandeur v. Prütz, og denne Hædersmand gav mig, efterat have læst Anbefalingen fra min Konge, nu ligeledes en for mig meget god og indflydelsesfuld Anbefaling til Hs. Maj. Keiseren. Med mine Anbefalinger gik jeg nu til Don Pedro II., der dengang kun var 25 Aar gammel, men en meget ædel og talentfuld Fyrste. Jeg overrakte Hs. keiserl. Maj. mine Anbefalinger, og Allerhøistsamme gav mig 100 Milreis, og paalagde mig at skrive paa hvad Maade

hans Marstal kunde faae et bedre Opsving, thi Keiserens Heste, 150 Stykker i Tallet, vare den Gang i en maadelig Forfatning. Jeg skrev meget i det tydske Sprog, som strax blev oversat i det portugisiske og talte meget ofte i det franske Sprog med Keiseren, og Allerhøiststamme belønnede mig ogsaa derfor ret keiserligt, hvilket jeg omtalte i min og Families Reise og Hændelser i Brasilien, hvoraf der kun i det tydske Sprog udkom 5 og i det danske 1 Ark. Resten, omtrent 50 trykte Ark, er endnu i Manuskript. I Juni 1847 reiste jeg til Brasilien og i Decbr. samme Aar modtog jeg et Brev fra min Defensor i Kjøbenhavn, hvori han sendte mig den anden og endelige Hoiesterets-dom i den gale Hospitalssag. Den lyder saaledes:

Høiesteretsdom:

Fredagen den 22de Octbr. 1847.

„Michael Leonard Nathanson bør for Actors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom Joh. J. Malthe og Procurator Kraft tilkjendte Mortificationer bør bemeldte Dom ved Magt at stande. Etatsraad Salicat og Advocat Bunzen tillægges i Salarium for Høiesteret hver 30 Rdl., som

tilligemed det ved fornævnte Dom Procurator Kraft tilkjendte Salarium udredes af det Offentlige."

Jeg slap altsaa for at betale 3 Mk., hvorimod det Offentlige maatte betale 115 Rdl., og de 21 Rdl. 20 ß., hvilke jeg ligeledes skulde betale i Mulkt fordi jeg skrev mine Indlæg til Hof- og Stadsretten paa ustemplet Papiir, betalte jeg eiheller, hvilket jeg havde forhenværende Minister Unsgaard at takke for, daværende Deputeret i Rentekammeret. De 5 løierlige Documenter, som man meente vare „bortkastede", frelste mig nu i Høiesteret for 136 Rdl. 20 ß. og 3 Mk.

Alle disse Bryderier og Udgifter, som det Offentlige bebyrdedes med, foranlediget ved enfoldige „lægekyndige Skjøn", og alle de lidte Qvaler, som jeg med Familie i mangfoldige Aar maatte gjennemgaae, saavel her som i Udlandet, kunde have været sparte, dersom Dumhed og Ondskab i Aaret 1839 ikke havde forøvet lovløse Handlinger mod mig. Saalænge der flyder Blod i mine Aarer, vil denne Skjændselssag stedse være i frisk Minde; thi den glemmes aldrig, den har myrdet min og Families Fremtidsvel.

I „Journal de Commercio" den 16de Febr.

1848, et Dagblad i Rio de Janeiro, skrev jeg Udfaldet af Høiesteretsdommen, og nu stod min Hu hjemad til mit kjære Fædreland.

Mine 3de Børn i Brasilien bleve der godt gifte og jeg med Kone reiste med en brasiliansk Krigsbrig, „Pavuna,“ til Rio Grando, hvor vi paa denne Reise maatte bivaane et Mytterie. Efterat have opholdt os en Maaneds Tid paa dette Sted, gik vi ombord i den tydske Bark „Bessel“, Capitain Randel, og kom midt under Krigen til Altona.

Jeg lod min Kone forblive der, og jeg selv reiste til Kjøbenhavn, for at overrække Hs. Maj. Kongen et meget vigtigt Brev, som leveredes mig i Hamborg. Men ankommen til Frederiksborg blev jeg af Politimesteren arresteret og mishandlet i flere Dage, som om jeg havde været en af hans Kulsviere.

Dernæst sendte han mig til Politidirecteuren i Kjøbenhavn, som tog Sagen paa en mere fornuftig Maade, thi der maatte jeg udholde et Forhør, der varede over 8 Timer. Men da Politidirecteuren overbevistes om, at jeg var en redelig og fornuftig Mand, slap jeg atter heelskindet fra ham, ja han var endog saa artig at betale mine Reiseomkostninger til Altona.

Efterat jeg i et Aarstid havde ernæret mig og

Kone i Altona ved literaire Arbeider, reiste jeg i Aaret 1851 til Randers, hvor jeg havde en gift Datter, der nu er bosiddende i Horsens; hendes Mand, min Neven, er en driftig og flittig Slagter, som stundom ogsaa tjener Penge ved Hestehandelen. En haabefuld Søn, som i flere Aar arbeidede som Sadelmagersvend i en stor Fabrik i Mainz, blev et Offer for hiin Skjændselssag, thi af Græmmelse over den gruopvækkende Skjæbne, der uforskyldt forfulgte Forældrene, gik han i sin blomstrende Alder i Graven, begrædt af sine Forældre og hans Forlovede i Mainz, Regine Stern, Søster til de rige Brødre Stern, Klædehandlere dersteds, kunde ei overleve min brave Søns Død, hun fulgte ham i Graven. Fadertaarer ville vist ikke oftere kunde væde hans Grav; hans jordiske Levninger hvile i Kjøbenhavn.

I Randers begyndte jeg atter at være Jyderne nyttig, idet jeg ved Hjælp af Indenrigsministeriet fik oprettet flere gavnlige Sager, hvilke endog Hr. Weinschenck anbefalede. Jeg maatte som oftest foretage mig Reiser til Hovedstaden for at faae disse fremmede, og dengang mærkede jeg aldeles Intet til Politidirecteurens Luner.

Men i Aaret 1856, da jeg atter kom til Kjøbenhavn, for at realisere en vigtig Sag, fik

han den fixe Idee at lade mig overfalde af sine Politispioner ved høilys Dag paa offentlig Gade (mulig han troede, at jeg havde udstædt falske Vexler; men Pepita var dengang endnu ikke i Hovedstaden), og indespærrede mig i 6 Døgn i Daarekisten paa alm. Hospital.

Til denne Skjændselssag brugtes især Politilæge Heckert, en vis Rokkedreier, nu Politibetjent Møller og et Individ Petersen, der for mig udgav sig at være Kjøbmand i Thisted.

I Daarekisten modtog jeg Besøg af flere høitstaaende Læger, saasom Hr. Konferentsr. Bang m. fl.; men ved min brave Kones Ankomst til Hovedstaden med de 5 Documenter, aftrykt i Lægeforanstaltning, maatte man lade mig slippe.

Det er dog godt at have Knipler for Hunde. — Fra Aaret 1856 indtil nu har mine Bestræbelser stedse været at gavne Landet, især i det hippologiske Fag, hvorom Læseren og hele Landet vistnok tilstrækkelig er underrettet, og muligt, at Forbedringen til Hesteavlens Fremme allerede betydeligt havde været fremskredet, dersom man i Aaret 1856 ikke havde handlet mod mig uden at tænke.

Denne nye famøse Affaire indklagede jeg strax til Justitsministeren, og denne befalede, at Politi-

directeuren skulde afgjøre den; men for Politidirecteuren, der har Magten i sine Hænder, var det meget let at „afgjøre“ den paa en meget snild Maade, hvilket jeg omtalte i „Dagbladet“ Nr. 142 for Aaret 1856 og „Folkets Nisse“ Nr. 337 den 15de August 1857; thi den forhenværende Røkkedreier maatte vistnok dreie allehaande Knapper dertil.

Nu lever jeg med min brave Kone i Fred og Ro, beskjæftiger mig stedse med literaire Arbeider i det hippologiske Fag, stundom ogsaa med Hestehandelen; har desuden Understøttelse af Hs. Maj. Kongen og haaber, at mit til Rigsdagen indsendte Forslag til Danmarks Hesteavls Forbedring omsider vil seire, saa at man vil komme til den Erkjendelse, at jeg stedse har været en nyttig Statsborger, der gavnede Konge og Land, men ei burde være en Martyr for Hævnsyge og ondskabsfulde Mennesker.

Jeg slutter med disse Ord:

„Herre tilgiv Dem, De vidste ei hvad de gjorde.“

Anhang.

I Aaret 1813, da den commanderende General for Nørrejylland, Wegener, opfordrede alle unge Mennesker til at indtræde i et ridende Corps, var jeg med en af de Første, der meldte sig hos Chefen, Hr. Baron v. Rosenkranz, men Kieler-Freden ophævede min Militairbane.

Dengang Viborg-Stænderne vare forsamlede, skrev jeg i Ugeskriftet „Diversa", at de udenlandske Handelsreisende burde løse Patent, saaledes som det er befalet i Preussen Stænderne toge Notice deraf, og der emaneredes en Lov, der nu indbringer Staten en klækkelig Sum om Aaret.

I samme Ugeblad skrev jeg, at der i Randers burde oprettes Uldmarkeder, hvilke ligeledes etableredes.

I Aaret 1826 udnævntes jeg til Fattigkasserer og senere til Rodemester i Randers.

I Aaret 1830 oprettede jeg ved Hjælp af Cancelliet et December-Hestemarked i Randers, som efterlignedes paa mange Steder og gavner Landet betydeligt.

I Aaret 1841 oprettede jeg de nu over hele Landet udbredte Foreninger til Hesteavlens Fremme. Stæderne, hvor disse af mig organiseredes, vare Haderslev, Colding og Veile.

I Aaret 1855 oprettede jeg Fastemarkeder i Randers, og omorganiserede de øvrige jydske Fastemarkeder.

Samme Aar oprettede jeg Foraars-Studemarkeder saavel i Viborg som og i Holstebro, for at faae disse combinerede med de i Husum.

Lønnen for alt dette var 7 Gange høist ulovlig Indespærring under allehaande uhørte qvalfulde Mishandlinger, og Tabet af 4 Børn.

Sluttelig følge de 5 saa ofte omtalte mærkelige Documenter.

F. S. R. P. $^{2505}/_{1839}$.

Fremlagt i den kgl. Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret, den 6te April 1846 $^{64}/_{46}$ den $^{12}/_{12}$ 39.

Det Kongelige Sundhedscollegiums Skrivelse til Directionen for Kjøbenhavns Fattigvæsen.

Den Kongelige administrerende Direction for Fattigvæsenet i Kjøbenhavn har i behagelig Skrivelse af 21de forrige Maaned, ved at tilstille Sundhedscollegiet flere af Kjøbmand og Hestehandler Nathansons af Randers skrevne Breve, samt trende Erklæringer om hans mentale Tilstand, en fra Overlægen ved St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard, Dr. Göricke og en fra Overmedicus ved Almindeligt Hospital Dr. Christensen, — forlangt Collegiets Betænkning om, hvorvidt bemeldte Nathanson qvalificerer sig til at forsørges under offentligt Tilsyn, eller om det maatte være tilraadeligt, overeensstemmende med hans Ønske, at overlade hans Forsørgelse til hans egen Bestemmelse.

I denne Anledning undlade vi ikke tjenstligst at yttre, at efter de Collegiet forelagte Data maa det ansee fornævnte Nathansons Opførsel for al-

deles uskadelig og tiltræde Dr. Christensens Anskuelse, at da Berøvelsen af hans Frihed staaer i nøie Forhold til hans fixe Idee, at han forfølges af sine Fjender, og enhver Indgriben i hans Handlinger, forværre den, maa hvilkensomhelst Indespærring af ham for Tiden fraraades, hvorimod Collegiet mener, at det af ovennævnte Grunde kunde forsøges, for det Første at overlade hans Forsørgelse til egen Bestemmelse, og paalægges hans Kone at vaage over hans fremtidige Forhold, forsaavidt, at hun betimelig for nærmeste Øvrighed melder, hvis hun i hans Forhold skulde bemærke en saadan Forandring, der skulde lade farlige Følger for hans Omgivende eller ham selv befrygte.

De os sendte Documenter følge hoslagte tilbage.

Kjøbenhavn, i det Kongelige Sundhedscollegium, den 12te December 1839.

Saxtorph. E. Fenger. O. Bang. Withusen.
N. Callisen. Thal. Eschricht. Otto. Trier. Müller.

F. S. R. P. 2297/1839.

Fremlagt i den kgl. Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret, den 6te April 1846. Krüger 64/16.

Dr. Göricke's Skrivelse til samme Direction.

Ifølge den ærede Directions Skrivelse af 16de dennes, giver jeg mig den ærbødigste Frihed at indsende mine Anskuelser om Hestehandler Nathansons mentale Forfatning under hans Ophold paa Bidstrupgaard,

Han indkom her den 15de October sidstleden og undveg herfra den 7de d. M. I Begyndelsen følte han sig meget tilfreds med at være kommen hertil, da han ansaae dette Sted for det høieste forum, hvor man vilde erkjende hans fuldkomme Besiddelse

af alle hans Sjælskræfter. Han opførte sig ogsaa i enhver Henseende saa vel, at jeg ikke tog i Betænkning at flytte ham i den roligste og bedste Afdeling af Stiftelsen, og tilstod ham Tilladelse til at gaae frit omkring indenfor Hospitalets Enemærker. Dog bemærkedes snart en Utilfredshed med Alt, hvad han fik, Intet vilde smage ham, han anstillede sig flere Gange syg, gjorde store Fordringer, og troede, at Alle skulle føie sig efter hans Ønsker; skrev mangfoldige Breve, hvoraf mange aldeles bære Præget af den Sindsforvirring, som han lider af og forlangte stedse at komme herfra. Om enhver Gjenstand var han upaatvivleligen istand til at tale aldeles sammenhængende, men bragtes Talen paa hans Proces, hvilket desuden udgjorde Hovedthemaet af hans Fortællinger, da kunde man tydeligen mærke, at han leed af en monomania, thi hver Ting, der hændtes ham, og som var imod hans Anskuelser, søgte han at dreie derhen, at det var en Fortsættelse af det Complot, der var lagt an imod ham for at ruinere ham og hans Familie. I den Henseende kan han sikkerligen betragtes som En, der ikke er sig alle sine Handlinger bevidst. For muligen at forhindre en eller anden Ting, som han bilder sig ind at være lagt an imod ham, kunde han vel foretage sig en eller anden lovstridig Handling, eller ved sine Yttringer skade sine Medmennesker, hvorfor jeg antager, at han fuldkommen qualificerer sig til at forblive under offentlig Forsørgelse i et Hospital. Hans Undvigelse herfra anseer jeg som en slig Handling, han i en bevidstløs Tilstand har udført. Han har selv flere Gange erkjendt Urigtigheden af at ville løbe bort og forsikkret mig paa, at han aldrig vilde gjøre det, da

han derved kun vilde forværre sin Sag. Det Brev, jeg gav mig den ærbødigste Frihed at tilsende den ærede Direction ved hans Undvigelse samt tvende hermed følgende, hvoraf det ene sikkerligen ogsaa er conciperet af ham, synes mig at bevise de af mig afgivne Grunde for hans ulykkelige Sindstilstand.

At jeg iøvrigt i denne meget korte Tid af 3 Uger, han har opholdt sig her, ikke har havt den tilstrækkelige Leilighed til aldeles at sætte mig ind i hans meget combinerede og maaskee tildeels endnu skjulte Sindsforvirring, vil jeg ikke nægte; de mig meddeelte Facta om hans foregaaende Liv, Vandel og Sindstilstand ere ogsaa saa ufuldstændige, at jeg deraf ikke formaaer at danne mig et rigtigt Billede af hans Sygdoms Udvikling og Gang.

Bidstrupgaard, den 19de Novbr. 1839.

Ærbødigst
Ad. Göricke.

F. S. R. P. 2112/1839.

Fremlagt i den kgl. Lands- Over- samt Hof- og Stads-Ret, den 6te April 1846. Krüger 64/46.

Stadsphysicus, Professor Hoppes Skrivelse til Directionen for Kjøbenhavns Fattigvæsen:

Saaledes som jeg igaar paa Sagen om Patient paa Almindelig Hospital Nathanson tillod mig at bemærke, gik jeg igaar Eftermiddag derud for at forhøre mig om de nærmere Omstændigheder, da jeg nu, efter hvad jeg har kunnet fornemme, næsten maa antage, at der iblandt Directionen er opstaaet Tvivl om Sandfærdigheden af Doctor Christensens Erklæringer om Patientens Qvalification til Indlæggelse i St. Hans Hospital, maa jeg, næstefter at

bemærke, at det skulde gjøre mig ondt, om der virkelig kunde næres en saadan Mistillid til Dr. Christensen, som jeg er overbeviist om, at han ikke fortjener, give mig den Frihed at tilføie, at jeg, efter selv at have undersøgt Patientens Tilstand, ligeledes maa erklære ham for aldeles qualificeret til som Sindsforvirret at indlægges i St. Hans Hospital. Skulde derimod andre Hensyn for en Deel bevæge Directionen til ikke gjerne at indlægge ham dersteds, anseer jeg det for min Pligt, at gjøre opmærksom paa, at denne Mands, 6 Børns Faders, Helbredelse muligviis kunde hindres ved unødvendig Opsættelse af hans Cuur i et for saadanne Patienter indrettet Hospital.

Kjøbenhavn, den 12te October 1839.

Ærbødigst
Hoppe.

F. S. R. P. 2297/1839.
Fremlagt i den kgl. Lands-Over- samt Hof- og Stads-Ret, den 6te April 1846. Krüger 64/46.

Dr. med. Christensens Skrivelse til samme Direction.

Herved giver jeg mig den allerærbødigste Frihed til den høie Direction at indsende den af mig forlangte Erklæring angaaende Kjøbmand og Hestehandler Isaac Nathansons nuværende Sindstilstand.

Endskjøndt bemeldte Nathansons mentale Tilstand for Tiden unægtelig er meget bedre, end da han første Gang for otte Uger siden blev indlagt som Patient i Hospitalet; tør jeg dog endnu ikke erklære, at hans Tankegang i enhver Retning paa den tilbørlige Maade styres af Fornuften; thi naar man enten indlader sig med, eller han selv begynder

paa at tale om Aarsagen til sin i den senere Tid ublide Skæbne, løber hans fixe Idee om Stræben hos hans Fjender, efter paa al Maade at tilintetgjøre hans timelige Velværen saaledes af med ham, at man ikke er istand til ved Fornuftgrunde at faae ham til at indsee det urigtige i hans Formening, da han i disse blot troer at see et Skjul for, at Sandheden ikke maa høres; hvorimod hans Tale om Gjenstande i enhver anden Retning er saa fornuftig, at de, som ikke kjende ham nøie og ikke af Erfaring vide — selv naar han taler om sin formeentlige lidte Uret — at meget af det, som han oftere fremfører, i Virkeligheden ikke er ham tilføiet, maae antage, at hans mentale Tilstand ikke lider meget.

Da nu Berøvelsen af hans Frihed staaer i saa nøie Forhold til hans ovenanførte fixe Idee, fordi han troer, at hiin er ham paaført, for at hans Fjender imidlertid destobedre kunne faae Leilighed til at tilintetgjøre ham, saa er det min individuelle Mening, at længere Indespærring ikkun vil forværre hans Tilstand, fordi den mere og mere nærer og styrker Tanken hos ham om den ham formeentligen tilføiede Uret.

Fremdeles mener jeg, at han, saaledes som hans Tilstand for Tiden er, ikke er farlig hverken for sig selv eller Andre, da han under sit sidste Ophold i Hospitalet ikke har yttret noget i sin Adfærd, som kunde begrunde Frygten for saadant, saameget mere som han i sin Tale om sine Fjenders Anslag mod ham, aldrig berører Ønsket efter at skade eller hævne sig paa dem.

Almindelig Hospital, den 21. Novbr. 1839.

Allerærbødigst
Christensen.

F. S. K. P. $^{19156}/_{1839}$.
Fremlagt i den kgl. Lands=Over= samt Hof- og Stads=Ret, den 6te April 1846. Krüger $^{64}/_{46}$.

At forhenværende Kjøbmand Nathanson fra Randers som yttrede kjendelige Tegn til Sindsforvirring, hvorfor han ifølge vedlagte Attest fra practiserende Læge Løper var trængende til Cuur, den 25de f. M. blev foranstaltet udbragt paa Almindelig Hospital, undlader jeg ikke herved tjenligst at meddele til behagelig Efterretning.

Kjøbenhavns Politikammer den 2. October 1839.

Bræstrup.

Slutningsord.

Det har aldrig været min Hemsigt efter 20 Aars Forløb atter at røre op i denne Skjændselssag; de haardt slaaede Saar vare næsten lægte, thi her blandt mine Landsmænd og Medborgere blev jeg paa det Kjærligste behandlet.

Men Saaret oprippedes saavel i Aaret 1850 som og i 1856 i Kjøbenhavn og dette har foraarsaget, at min Biographie nu kommer til Publicums Kundskab, thi jeg vil ei gaae i Graven uden at efterlade mine Børn mit sidste jordiske Gode

Et godt Eftermæle.

Trykfeil.

I nogle Exemplare Side 17, 13de Linie fraoven staaer 1848 istedetfor 1845.